

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Voz
DISCIPLINA	Verso I
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatorio
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Damián Contreras Orero
DOCENTES	<p>Nome e apelidos: Damián Contreras Orero</p> <p>Horario titorías: https://esadgalicia.com/curso-escolar/</p> <p>Despacho: Departamento de interpretación</p> <p>Contacto: dcontreras@edu.xunta.es</p>
DESCRIPCIÓN	Estudo da métrica. Coñecemento e aplicación das graduais. Análise do acento (na palabra, no verso, de intención,...), da rima e do ritmo (de cantidade, intensidade). Recursos literarios. Percepción e melodía do discurso.
COÑECEMENTOS PREVIOS	
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego x Castelán x Inglés
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X2	<p>Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar</p> <p>con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.</p>

X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X7	Valorar a arte dramática como unha actividade integrada na sociedade e na cultura galegas, coas que comparte obxectivos e retos

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE

E11	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
E13	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
E15	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
E16	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA

COMPETENCIAS VINCULADAS

1. Coñecer os compoñentes e as estruturas básicas do verso.	T2, T3, X2, X6, E11, E15
2. Dominar os parámetros técnicos relativos o ritmo do verso.	T2, T3, X5, X6, E15, E16
3. Dicer o verso atendendo ás leis métricas.	T11, T13, X5, X6, E11, E15
4. Identificar e analizar as distintas figuras retóricas que aparecen nun texto para a súa interpretación.	T2, T3, X2, X6, E15, E16
5. Descubrir a enerxía e musicalidade das palabras: fisicidade dos sons que compoñen o texto e as sensacións que espertan.	T11, T13, X5, X6, X7, E11, E15

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción á métrica	1.1 Obxecto da métrica	3
2. O verso	2.1 O acento 2.2 A rima 2.3 División silábica 2.4 Clases de versos segundo o número de sílabas 2.5 Pausa, ton e encabalgamento	12
3. A estrofa	3.1 Propiedades da estrofa 3.2 División das estrofas en canto ao tipo de verso 3.3 Representación da estrutura das estrofas 3.4 Formas estróficas	9
4. O poema	4.1 División en canto a súa forma 4.2 División en canto ao seu contido 4.3 Poemas estróficos 4.4 Poemas non estróficos	9

5. Conceptos xerais: Teatro do Século de Ouro	5.1 Polimetría 5.2 Decoro poético ou expresivo 5.3 Temática 5.4 Culteranismo e conceptismo 5.5 Personaxes 5.6 Estrutura da representación	3
6. A linguaxe poética	6.1 Desenvolvemento da sensibilidade cara o teatro versificado 6.2 Recursos literarios 6.3 Análise de textos en verso: comprensión e expresión	9
TOTAL SESIÓNS		45 horas

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE

Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	3	0	3
Exposición maxistral	6	0	7
Exposición práctico-teórica	10	4	14
Práctica individual	10	10	20
Práctica colectiva	10	10	20
Titorías individuais	6	3	8
Titorías de grupo	2	0	2
Actividades de avaliación. Probas	4	9	13
Actividades de avaliación. Revisión	2	1	3
TOTAL	53	37	90
PORCENTAXE	58,9 %	41,1%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Exposición maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución na práctica.
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Práctica colectiva	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Proxectos	Os estudantes levan a cabo a realización dun proxecto nun tempo determinado para abordar una tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades.

Tutorías	Entrevistas que o alumno (ou grupo de alumnos) mantén co profesor da materia para o asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.	
Actividades de avaliación. Probas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	
Actividades de avaliación. Presentacións.	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio ou proxecto (individual/grupal).	
Actividades de avaliación. Revisión.	Análise profesor/alumno dos recursos procedimentais empregados por este na resolución das probas e os seus resultados.	
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA		
Seguimento	Farase un seguimento personalizado, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado.	
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquiredanzas que xurdan en cada caso.	
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Observación sistemática: - Adquisición de competencias. - Aplicación das competencias adquiridas en traballos prácticos. - Asistencia e actitude cara a aprendizaxe na aula.	T3, T13, X2, X5, EI1, EI6	50%
Prácticas escénicas propostas polo docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, X7, EI3, EI5, EI6	50%
8.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo escrito e defensa oral. Análise de textos en verso.	T2, T3, T13, X2, X5, X7, EI1, EI6	30%
Prácticas escénicas propostas polo docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, EI3, EI5, EI6	70%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo escrito e defensa oral. Análise de textos en verso.	T2, T3, T13, X2, X5, X7, EI1, EI6	25%
Proba escrita sobre conceptos fundamentais da materia.	T2, T3, X6, X7, EI3, EI5	25%

Prácticas escénicas propostas polo docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, EI3, EI5, EI6	50%
9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS		
Referencias básicas		
<ol style="list-style-type: none"> García Aráez, J. (1991). <i>Verso y teatro. Guía práctica para actores</i>. Madrid: Editorial La Avispa. Quilis, A. (1994). <i>Métrica española</i>. Barcelona: Editorial Ariel. Navarro Tomás, T. (1986). <i>Métrica Española</i>. Barcelona: Editorial Labor. Barcelona. 		
Referencias complementarias		
<ol style="list-style-type: none"> Cantero, S. (2006). <i>Dramaturgia y práctica escénica del verso clásico</i>. Madrid: Editorial Fundamentos. Castillejo, D. (2004). <i>La formación del actor en el Teatro Clásico</i>. Madrid: Editorial Ars Millenii. 		
10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS		
<ol style="list-style-type: none"> O alumno ou a alumna perderá o dereito á avaliación continua cando supere o 10% de faltas de asistencia. O alumno ou alumna que perda a avaliación continua deberá poñerse en contacto co docente para concretar o material que deberá presentar a exame. Os traballos deberán presentarse seguindo o seguinte formato: A4, Letra Times New Roman de 12 p, entreliñado de 1,5 p., Título do traballo, nome do alumno e da disciplina. As follas deberán estar paxinadas. A bibliografía deberá ser referenciada seguindo as normas APA: http://normasapa.com/ 		

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serían as que seguen:

ACTIVIDADE 1. Traballo escrito sobre textos propostos polo profesor para a súa análise métrica: acentos, tipo de rima, fenómenos métricos asociados ao cómputo silábico, clases de versos, figuras literarias, etc.

Competencias: T2, T3, T13, X5, X8, EI1, EI3, EI6

Ponderación: 25%

ACTIVIDADE 2. Traballo escrito sobre a Estructura da Representación e a función da Polimertría na escena do teatro do Século de Ouro.

Competencias: T2, T3, T13, X5, X6, X8, EI1, EI3, EI6

Ponderación: 25%

ACTIVIDADE 3. Proba práctica dun poema ou monólogo dramático propostos polo profesor. Esta proba realizarase a través de plataformas telemáticas.

Competencias: T2, T3, T13, X2, X5, X6, X8, E11, E13, E15, E16

Ponderación: 50%

No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).